

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att. Charlotte Aastrup Poole
Sendt pr. mail til cap@sim.dk

24. november 2016

Høring over udkast til vejledning 3 til serviceloven – Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier

Røde Kors takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier.

Vi har i vores besvarelse fokuseret på vejledningens punkt 16, 97 og 101, da det er disse områder, der har betydning for beboerne på vores asylcentre.

Vedrørende punkt 16 om lovligt ophold

Røde Kors finder det meget glædeligt, at det nu præciseres, at børn og unge, der har processuelt ophold, er omfattet af servicelovens regler med den beskyttelse og de handlemuligheder, der følger her af.

Imidlertid er vi bekymrede over formuleringen *”serviceloven finder således ikke anvendelse i det omfang, udlændingemyndighederne inden for asylsystemet kan imødekomme eventuelle behov”*.

Det er vores erfaring, at fortolkningen af en sådan formulering bliver meget forskelligartet kommunerne imellem. Nogle kommuner fortolker det således, at de ikke behøver at gå ind i sagerne omkring et barn eller ung, før sagen har en bekymringsgrad, der peger mod anbringelse uden for hjemmet. Andre kommuner følger servicelovens handlemuligheder efter kapitel 11 i dens fulde omfang.

Røde Kors anbefaler derfor, at ordlyden ændres til, at serviceloven finder anvendelse i det omfang udlændingemyndighederne ikke kan imødekomme de eventuelle behov gennem en særindkvartering som for eksempel en plads på et omsorgscenter.

Vi finder endvidere, at formuleringen: *”Indkvarteringsoperatøren og Udlændingestyrelsen kan bede kommunen om at foretage en faglig vurdering med henblik på en afklaring af, hvilke sociale foranstaltninger, hjælp eller støtte, der bør iværksættes”*, kan skabe tvivl om, hvornår kommunen er forpligtet på handling. Vi har erfaring for, at der er kommuner, der først reagerer på indkomne underretninger, når de af indkvarteringsoperatøren eller Udlændingestyrelsen er blevet bedt om at foretage en faglig vurdering.

Røde Kors anbefaler, at det præciseres, at kommunerne skal behandle underretninger omhandlende asylansøgende børn og unge svarende til, hvad alle andre børn er berettiget til.

Røde Kors er desuden bekymret for, at den beskrevne procedure, hvor kommunen skal foreligge den faglige vurdering for Udlændingestyrelsen med anmodning om godkendelse af finansiering, før kommunen kan træffe afgørelse, vil give en unødvendig lang sagsbehandling.

Aktuelt er der praksis for, at udlændingemyndighederne forhåndsgodkender finansieringen på baggrund af kommunens faglige vurdering indenfor få dage, mens der er ca. 30 dages behandlingstid på en endelig afgørelse. Udlændingemyndighederne har senest meddelt, at de ønsker at skærpe denne praksis, så behandling af ansøgninger om finansiering af sociale foranstaltninger i udgangspunktet behandles endeligt og dermed med ca. 30 dages behandlingstid, samt at forhåndsgodkendelser kun gives i mere akutte sager. Dette vil betyde en sagsbehandlingstid, der er ca. 30 dage længere for asylansøgende børn og unge sammenlignet med andre børn og unge.

I lyset af at det i udkastet beskrives, at Udlændingestyrelsen i praksis aldrig tilsidesætter kommunens faglige vurdering af behovet for iværksættelse af sociale foranstaltninger, hjælp eller støtte, synes det unødigt med en procedure, der kan udsætte iværksættelse af støtte til asylansøgende børn og unge.

Røde Kors finder det meget problematisk, at afviste asylansøgende børn og unge ikke er omfattet af serviceloven. Dette er en særlig sårbar gruppe børn og unge, hvis situation indebærer usikkerhed om tidsperspektivet af deres ophold i Danmark og fremtid i øvrigt. Der er flere børn og unge, der enten har fået afvist deres asylsag, eller hvis forældrenes asylsag er afvist, som opholder sig i Danmark i en årrække efter afslaget om asyl. Røde Kors finder det meget bekymrende, at vejledningsændringen i udgangspunktet udelukker disse børn fra de foranstaltninger, som serviceloven berettiger andre børn til.

Ifølge udkastet til vejledningen kan kommunen og kommunens Børne- og Ungeudvalg kun i særlige tilfælde med henvisning til servicelovens principper træffe afgørelse om og iværksætte sociale foranstaltninger, hjælp eller støtte overfor denne gruppe børn og unge. Som eksempel nævnes tilfælde, svarende til servicelovens § 58, hvor Børne- og Ungeudvalg træffer afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung udenfor hjemmet uden forældresamtykke.

Hvis serviceloven ikke gør sig gældende for denne gruppe børn og unge, ud over helt særlige situationer, rejser det spørgsmålet, om hvilke procedurer kommunerne skal arbejde efter ved underretninger om afviste asylansøgende børn og unge. Det er uklart, om indkvarteringsoperatøren og Udlændingestyrelsen kan bede kommunen om at foretage en faglig vurdering med henblik på at få en afklaring af, hvilke sociale foranstaltninger, hjælp eller støtte, der bør iværksættes i forhold til denne gruppe. Det er ligeledes uklart, om afviste asylansøgende børn og unge, der opholder sig i Danmark, er omfattet af "Beredskabet til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge" og det dertilhørende samarbejde mellem børnehuse og politi, jf pkt. 33ff og kap. 30 i udkastet til vejledningen. Derudover er det uklart, om denne gruppe børn og unge er omfattet af de tilbud, der beskrives i vejledningens kap. 3 om "Forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme hos børn og unge".

Det er Røde Kors' erfaring, at der er behov for nøje at følge trivslen hos børn og unge, der er afviste asylansøgere. Der er behov for at sikre, at gruppen er inkluderet i de handlemuligheder og foranstaltninger, som serviceloven berettiger andre børn til.

Vedrørende punkt 97 om tilsynet med det enkelte barn eller den enkelte unge

I udkastet præciseres, at alle børn er omfattet af kommunens tilsynspligt uanset opholdsgrundlag, og at et tilsyn indebærer, at kommunen har pligt til at iværksætte en undersøgelse efter servicelovens §

50, såfremt det antages, at et barn eller ung har behov for støtte. Endvidere står der, at kommunen skal kontakte udlændingemyndighederne, når de modtager en underretning om et barn, der opholder sig i kommunen, som ikke har lovligt ophold, for at udlændingemyndighederne kan tage hånd om eventuelle problemer i regi af udlændingssystemet.

Dette efterlader tvivl om, hvorvidt afviste asylansøgende børn og unge, uden lovligt ophold i denne sammenhæng, er sikret kommunens tilsynspligt med dertilhørende kommunal systematisk vurdering af underretninger, herunder § 50-undersøgelse. Derfor foreslår vi, at der præciseres, at kontakten til udlændingemyndighederne skal ske i tillæg til tilsynsplikten og § 50-undersøgelsen.

Vedrørende punkt 101 om tilsyn med børn og unge på asylcentre

I udkastet til vejledning står: "Det betyder, at det som udgangspunkt er personalet på asylcentre, der i det omfang, børnenes eller den unges forældre ikke kan varetage den daglige omsorg, skal varetage den daglige omsorg for børnene på stedet, herunder yde den nødvendige særlige støtte."

Røde Kors gør opmærksom på, at dette ansvar udelukkende gør sig gældende for uledsagede mindreårige asylansøgere på børneasylcentre. For børn og unge under 18 år på asylcentre, er det forældrene eller voksne ledsagere, der af Udlændingestyrelsen er godkendt til at varetage opgaven i forældrenes sted, der har ansvaret for at varetage den daglige omsorg for deres børn. Hvis forældrene eller ledsageren ikke er i stand til at varetage den daglige omsorg, så er det personalets ansvar at underrette de sociale myndigheder med henblik på en vurdering af behovet for støtte og iværksættelse heraf.

Det følger af udkastet, at udlændingemyndighederne har mulighed for at kontakte beliggenhedskommunen for at få en faglig vurdering af, hvilken støtte der eventuelt er behov for i en konkret sag. Under tidligere punkt 17 står der, at indkvarteringsoperatørerne også kan henvende sig om det samme. Denne mulighed ser vi gerne tilføjet under dette punkt.

Venlig hilsen

Helle Kjems
Socialkonsulent, asylafdelingen
Tlf 2910 3935 / hkj@redcross.dk